

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

СЕКЦІЯ № 2: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....118

1. Андреева Т.Г. Психологічні особливості та механізми керування емоційним станом підлітків118
2. Алаторських І.В. Профільне навчання української мови та літератури: шлях до особистісної самореалізації учнів 129
3. Вівсюк О.О. Логіка успіху: як знання математики відкривають двері до престижних професій 140
4. Волянська Т.М. Навчання зарубіжної літератури в умовах профільної старшої школи – сучасні виклики та можливості 147
5. Gilko A. Teaching english in profile secondary school: modern challenges and innovative approaches 157
6. Довганюк С.О. Профорієнтаційний потенціал уроків української мови та літератури в умовах профільного навчання 164
7. Демченко В.В. Формування в учнів профорієнтаційних компетентностей на уроках фізичної культури у процесі використання ігрових видів спорту 174
8. Данілова І.В. Дослідницько-пошукова діяльність дошкільників як умова формування їх пізнавальних інтересів 178
9. Du Jingyi The role of visual arts in developing ethnocultural competence of modern school students 191
10. Зубрицька С.П. Старша профільна школа як простір особистісного та професійного становлення 198
11. Захарова А.А. Розвиток старшої профільної школи в умовах сучасних освітніх трансформацій 205
12. Іванова І.В. Профорієнтація в початковій школі як важлива складова формування особистості учня 212
13. Калінчук Л.О. Психолого-педагогічні особливості формування світогляду учнів підліткового віку під впливом комунікаційних технологій 222
14. Корабльов В.В. Сучасна інтроспекція параметрів застосування освітньої робототехніки у розрізі STEM-освітньої моделі навчання 236
15. Люлька О.С. Ідеї та практики Нової української школи у викладанні мистецтва в профільній старшій школі 241
16. Мороз Н.О. Профорієнтаційна робота з учнями початкової ланки у Новій українській школі 251
17. Маркітан С.В. Сучасний урок географії в старших класах: від карти до життєвих рішень 259
18. Прокопенко Т.В. Психолог у статусі кар’єрного радника: реалізація концепції профільного навчання в Новій українській школі 265
19. Павловська Ю.М. Пізнання власних здібностей як основа ранньої профорієнтації учнів початкової школи 275

Демченко Вадим В'ячеславович,
вчитель фізичної культури
Нерубайського академічного ліцею №1
Нерубайської сільської ради
Одеського району Одеської області

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ

Актуальність дослідження. У сучасних умовах трансформації освітнього простору та реалізації компетентнісного підходу особливої актуальності набуває проблема професійного самовизначення учнівської молоді. Формування профорієнтаційних компетентностей є важливою складовою цілісного розвитку особистості, адже сприяє усвідомленому вибору майбутньої професії, розвитку життєвих навичок і соціальної активності школярів.

Фізична культура як освітня галузь має значний потенціал для реалізації профорієнтаційної роботи. Залучення учнів до ігрових видів спорту, зокрема футболу, дозволяє поєднати фізичний розвиток із формуванням соціально значущих і професійно важливих якостей: відповідальності, командної взаємодії, лідерства, цілеспрямованості.

Виклад основного матеріалу. Профорієнтаційна компетентність розглядається як інтегрована якість особистості, що включає знання про світ професій, вміння оцінювати власні здібності, інтереси та можливості, а також готовність до свідомого професійного вибору [3]. В умовах сучасного суспільства ця компетентність набуває особливої актуальності, оскільки ринок праці постійно змінюється, вимагаючи від молоді гнучкості, мобільності та адаптивності.

Фізична культура як освітня галузь сприяє формуванню життєвих і професійно важливих навичок: цілеспрямованості, витривалості,

стресостійкості, комунікабельності, уміння працювати в команді. Саме ці якості є необхідними для подальшої професійної діяльності в різних сферах [4].

Ігрові види спорту, зокрема футбол, мають потужний виховний та освітній потенціал. Вони створюють умови для моделювання реальних життєвих і професійних ситуацій: прийняття рішень у стресових умовах, відповідальності за результат команди, розподілу ролей і функцій, взаємодії з партнерами [5].

Під час гри учні не лише вдосконалюють фізичні якості, а й навчаються аналізувати ситуації, прогнозувати результат, планувати власні дії, що є важливими елементами професійної компетентності. Футбол як командний вид спорту формує соціальну активність, лідерство та здатність до співпраці.

Футбол є одним із найпопулярніших видів спорту серед школярів, що значно підвищує мотивацію до участі в освітньому процесі. Його використання на уроках фізичної культури дозволяє ефективно поєднувати фізичний розвиток із формуванням професійно значущих якостей [6].

У процесі навчання футболу учні знайомляться з різними ролями: гравець, капітан команди, суддя, тренер, організатор змагань. Це сприяє розширенню уявлень про спортивні професії, а також суміжні спеціальності: спортивний менеджер, фізичний терапевт, журналіст, аналітик, фітнес-тренер.

Для формування в учнів профорієнтаційних компетентностей на уроках фізичної культури доцільно використовувати такі методи:

1. Рольові ігри та моделювання ситуацій, де учні виконують функції тренера, судді, капітана команди. Це допомагає розвивати організаторські та управлінські навички [7].

2. Проектна діяльність, що передбачає створення мініпроектів: «Моя майбутня професія у спорті», «Футбольний клуб моєї мрії», «Професії у світі футболу».

3. Змагальна діяльність, яка формує відповідальність, уміння працювати на результат, дотримуватися правил і норм спортивної етики.

4. Рефлексивні бесіди та обговорення, під час яких учні аналізують власний досвід, труднощі та досягнення.

Ефективною є також співпраця з місцевими спортивними клубами, тренерами, організація зустрічей із представниками спортивних професій, участь у турнірах та спортивних заходах.

Інтеграція профорієнтаційної складової в уроки фізичної культури повинна здійснюватися системно та послідовно. Вона може бути реалізована через тематичні уроки, спортивні свята, тижні фізичної культури, факультативні заняття та гурткову роботу [8].

Важливим є індивідуальний підхід до кожного учня, врахування його інтересів, фізичних можливостей та професійних нахилів. Це сприяє підвищенню самооцінки, розвитку мотивації до навчання та формуванню позитивного ставлення до здорового способу життя.

Практичний досвід показує, що систематичне використання футболу на уроках фізичної культури сприяє підвищенню рівня фізичної підготовленості учнів, формуванню навичок командної роботи та відповідального ставлення до навчальної діяльності. Учні стають більш активними, ініціативними, виявляють інтерес до спортивних професій, охочіше беруть участь у позакласних заходах та змаганнях. Це позитивно впливає на їхню соціалізацію та професійне самовизначення [9].

Вагомою складовою формування профорієнтаційних компетентностей є діяльність футбольного гуртка, який функціонує на базі ліцею та об'єднує учнів різних вікових груп. Особливістю роботи гуртка є те, що 95% його вихованців – учні нашого ліцею, що забезпечує тісний зв'язок між урочною та позаурочною діяльністю.

Команди гуртка систематично беруть участь у всеукраїнських проєктах «Пліч-о-пліч», «Шкіряний м'яч», а також у Чемпіонаті Одеської області з футболу. У період з 2022 по 2025 роки вихованці гуртка вибороли понад 40 призових місць, що свідчить про стабільно високий рівень спортивної підготовки та ефективність організації тренувального процесу.

У минулорічному випуску троє учнів футбольного гуртка обрали професії, пов'язані зі спортом, зокрема спеціальності тренера та вчителя фізичної культури. Це свідчить про ефективний вплив спортивно-освітнього середовища на професійне самовизначення школярів.

Висновки. Використання футболу як засобу формування профорієнтаційних компетентностей на уроках фізичної культури та в роботі гуртка є ефективним інструментом сучасної освіти. Поєднання освітнього процесу із практичною спортивною діяльністю сприяє розвитку фізичних, соціальних і професійно значущих якостей учнів.

Системна участь команд у проектах «Пліч-о-пліч», «Шкіряний м'яч» та Чемпіонаті Одеської області з футболу, значна кількість призових місць і позитивні результати професійного самовизначення випускників підтверджують результативність упровадженого досвіду.

Список використаних джерел

1. Концепція Нової української школи. Київ: МОН України, 2016.
2. Державний стандарт базової середньої освіти. Київ: МОН України, 2020.
3. Кузьмінський А.І. Педагогіка. Київ: Знання, 2018.
4. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Київ: Олімпійська література, 2019.
5. Журавльов В.О. Психолого-педагогічні основи спортивної діяльності. Харків: Основа, 2017.
6. FIFA Grassroots Football Development Programme. Zurich, 2018.
7. Бех І.Д. Виховання особистості. Київ: Либідь, 2016.
8. Савченко О.Я. Компетентнісний підхід в освіті. Київ: Педагогічна думка, 2019.
9. Сергієнко Л.П. Основи спортивної підготовки школярів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2020.

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

